

گزارش دومین روز همایش دوسالانه ادبیات کودک و مطالعات کودکی با عنوان "ادبیات کودک و دیگری" (۹۷/۸/۳)

قسمت نهم:

(سخنرانی اصلی پنل پنجم همایش در روز دوم)

مصطفی مهرآئین: "ادبیات جای بروز دیگری است"

مصطفی مهرآئین، جامعه‌شناس و عضو هیئت‌علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور، در سخنانی با عنوان "ظهور فرهنگ ادبی دیگری در اندیشه‌های رورتی، لویناس، کریستوا و ریکور" گفت هر چهار فیلسوف، هم متفکر در حوزه ادبیات هستند و هم متفکر در مفهوم دیگری.

وی با طرح پرسش رورتی، فیلسوف پراگماتیست، مبنی بر این‌که "ما آدمیان برای ساختن خود چه کاری می‌توانیم بکنیم؟" گفت پاسخ رورتی این است که باید هدف داشته باشیم و بدانیم اهداف دیگران چیست و برای این کار باید کتاب خواند.

وی با معرفی ادبیات به‌عنوان یک‌راه برای برقراری رابطه غیر شناختی با انسان‌هایی که آن‌ها را نمی‌شناسیم، افزود ادبیات از جنس تجربه زیسته آدمیان است.

این جامعه‌شناس بابیان سخنی از کریستوا مبنی بر این‌که "داستان‌نویس‌ها و داستان‌خوان‌ها عاشق‌ترین موجودات عالم هستند، اظهار داشت در ادبیات، دیگران، خود من هستند و این یعنی صلح درونی.

عضو هیئت‌علمی مرکز تحقیقات سیاست علمی با طرح دو ویژگی انسان از نگاه لویناس، یعنی "حرف زدن" و "توان سخن گفتن" اظهار داشت در سخن گفتن، من، بالقوه مخاطب دیگری و دیگری، بالقوه مخاطب من است.

وی با طرح این پرسش که "موقعیت اخلاقی چگونه ممکن می‌شوند؟" گفت از نگاه لویناس، مهم‌ترین موقعیت، دیدار چهره به چهره افراد باهم است. ادبیات جای بروز دیگری است که ما را به موقعیت‌های اخلاقی می‌برد.

این جامعه‌شناس، در محور پایانی سخنان خود با اشاره به سخن ریکور که "انسان‌ها دائماً میل به زیستن را از دست می‌دهند"، گفت برای جلوگیری از این بی‌میلی، باید به سمت زندگی دیگران رفت و در مقابل دیگران گشوده بود. در روایت و ادبیات، تو بر متن و متن بر تو گشوده می‌شود.